

Књаза Милоша 161
18220 Алексинац
Тел. 018/803191
<https://www.bibliotekaaleksinac.rs/>
al2book@yahoo.com

БИБЛИОТЕКА „ ВУК КАРАЏИЋ“ АЛЕКСИНАЦ

Број: 517

Дана: 09.12.2022.године

Алексинац

**ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА БИБЛИОТЕКЕ "ВУК КАРАЏИЋ"
АЛЕКСИНАЦ ЗА 2023. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

УВОД.....	3
БИБЛИОТЕЧКО ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ БИБЛИОТЕКЕ „ВУК КАРАЏИЋ“ АЛЕКСИНАЦ.....	3
ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА 2023. ГОДИНЕ.....	4
ПОСЛОВНА СТРАТЕГИЈА.....	5
ПЛАН ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ И ПРУЖАЊА УСЛУГА.....	6
ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА.....	8

УВОД

План рада Библиотеке "Вук Караџић" Алексинац за 2023. годину заснован је пре свега на Закону о култури (Сл. Гласник РС, бр. 72/09 од 03.09.2009) Законом о јавним службама (Сл. Гласник РС, бр. 42/91), Законом о библиотечкој делатности (Сл. Гласник РС, бр. 52/11 од 15.07.2011.године), Законом о културним добрима (Сл. Гласник РС, бр. 7/94) и Статутом библиотеке.

Програм рада библиотеке "Вук Караџић" Алексинац за 2023.годину доставља се Управном одбору, Скупштини општине Алексинац, Матичној библиотеци „Стеван Сремац“ у Нишу и Народној библиотеци Србије.

Библиотечко-информациона делатност је делатност од општег интереса. У општини Алексинац, Библиотека "Вук Караџић" Алексинац је носилац библиотечко-информационе делатности (у даљем тексту Библиотека). Основана је ради обезбеђивања услова за остваривање права грађана на слободу изражавања и на стицање и коришћење знања.

Општи интерес у библиотечко-информационој делатности подразумева да грађани имају слободан приступ информацијама, знањима и идејама садржаним у библиотечко-информационој грађи и изворима, као и право на остваривање својих индивидуалних и интелектуалних слобода, у чему ће својим услугама моћи да им помогне наша Библиотека.

Остваривањем своје функције као библиотечко-информационе делатности пружаће допринос унапређивању друштвеног, културног, образовног, научног и техничког развоја наше општине.

БИБЛИОТЕЧКО ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ БИБЛИОТЕКЕ „ВУК КАРАЏИЋ“ АЛЕКСИНАЦ

Библиотечко-информациони систем Библиотеке је скуп функционално повезаних огранака који ће у складу са Законом примењивати јединствене стандарде и омогућити проток публикација и информација.

Библиотечко-информациони систем општине Алексинац чине:

- библиотека у Алексинцу и подручне библиотеке (огранци).
- огранак Житковац;
- огранак Алексиначки рудник;
- огранак Тешица
- Библиобус (покретни фонд) функционише у 40 села на територији општине придржавајући се плана обилазака.

Извор финансирања

Најчешћи однос извора финансирања је: Буџет општине Алексинац и Министарство културе РС .

У 2023. години Библиотека ће конкурисати за средства на разним конкурсима, те ова слика до краја године може бити и другачија.

ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА 2023. ГОДИНЕ

Процена резултата за 2022. годину

Све планиране активности су се одвијале по Програму рада и у оквирима усвојеног Финансијско плана и плана набавке. Реализовани су планирани програми који за свој циљ имају промоцију књиге и читања.

Књиге које су купљене од наменски опредељених средстава буџета општине крајем 2022. год. биће обрађене и инвентарисане у првом кварталу 2023. год. и биће приказане у Извештају за 2023. годину.

Анализа пословног окружења:

У протеклом периоду Библиотека је имала добру сарадњу са институцијама и организацијама општине. Због својих ресурса библиотека је била значајан партнер и разним организацијама цивилног друштва.

Процена ресурса јавне установе:

Кадар: Од 18 запослених радника на неодређено време 9 запослених има високу стручну спрему, 5 вишу стручну спрему, четири запослена имају средњу стручну спрему. Један радник је запослен на одређено време са високом стручном спремом. Сви запослени у складу са законом имају положене стручне испите за обављање својих послова.

Простор: Библиотечко-информациона делатност обавља се у објекту са више нивоа, укупне површине 400 м² и 85 м² изнајмљеног синдикалног простора на другом спрату зграде, за који се плаћа месечна накнада. У укопаном приземљу, површине 120 м², смештено је одељење набавке и обраде, одељење за децу, читаоница, простор за одржавање културних манифестација и књиговезница. У приземљу се налази читаоница за одрасле од 45 м² са 11 читалачких места. На првом спрату је одељење за одрасле, површине 120 м². Канцеларија директора и уредника културног програма, стара и ретка књига, некњижна грађа, завичајни фонд и легати, смештени су у три просторије, укупне површине 104 м², на другом спрату зграде. Велики део објекта је климатизован, покривен алармним системом за појаву ватре и воде, као и видео надзором.

Фонд је на стандардним, једностраним и двостраним полицама, смештајног капацитета преко 1.300 метара. Стручна књига је у издвојеном простору, на полицама које су укупног смештајног капацитета око 200 метара.

Референтна литература и серијске публикације су издвојене у посебне ормаре. Мрежа стационарних огранака је успешно организована, као и покретни библиотечки фонд. Стационарни огранак у Житковцу, површине 38 м², је у саставу Трговинско-пословног центра, док се на Алексиначком Руднику огранак састоји из две просторије, укупне површине 120 м² у згради Дома рудара.

Библиобус (покретни фонд) функционише од октобра 2008. године. Задовољава потребе за читањем у 40 села на територији општине Алексинац, придржавајући се плана обилазака.

Књижни фонд: Богатство и квалитет књижног фонда у директној је вези са средствима које оснивач издваја за ову намену. Имајући то на уму, треба истаћи да Библиотека последњих година може да ради квалитетну набавку књига. Од 2013.године сваке године могли смо да располажемо са 850.000 до 950.000 динара.

И овом приликом истичемо да број купљених књига директно утиче на број корисника у библиотеци. Набавком књига по Стандарду не само да се побољшава квалитет услуга Библиотеке, већ ће оживети и рад библиотечких огранака јер је јасно колико је за живот села важна добро снабдевена читаоница.

Техничка опрема:

Рачунарску опрему чине тринаест рачунара и два лап-топа. Техничку опрему Библиотеке чине три скенера, ласерски мултифункционални штампач, пет бар-код штампача, пет бар-код читача, два фото-апарата, DVD плејер, микрофон, миксета и звучници, три пластификатора и електрични књиговезачки нож. Стационарни огранак Житковцу умрежен је и користи рачунар и лап-топ, За програм COBISS и потребе читалаца, користи се осам рачунара. Библиотека „ Вук Караџић“ је пуноправна чланица Виртуелне библиотеке Србије (ВБС) и активно учествује у систему узајамне каталогизације преузимањем записа у узајамну базу података.

ПОСЛОВНА СТРАТЕГИЈА

Ценовна стратегија:

С обзиром на општу финансијску ситуацију, и у току 2023. године цене услуга у Установи биће исте:

За одрасле: појединачна годишња чланарина 500 дин.,

За пензионер и студенте: појединачна годишња чланарина 300 дин.

Бесплатне категорије корисника су: сва деца до поласка у други разред основне школе као и сви корисници Библиобуса.

Позиционирање:

У општини, Библиотека је установа која својим ресурсима јесте добар партнер целој локалној заједници. То партнерство се огледа како у пружању информација и давању на коришћење различите врсте грађе, тако и у креирању и реализовању културнообразовних програма.

План промотивних активности:

Целокупна делатност библиотеке јесте у функцији промотивне активности рада установе и културног потенцијала локалне средине. Њу чини комплетна јавна, културно-просветна и издавачка делатност. Ту се пре свега мисли на монографске публикације које увек имају снажну завичајну основу.

Неопходно је унапређење постојеће сарадње са електронским медијима, пре свега са телевизијом, како у мисији промовисања језичке културе и културе читања, која је национални пројекат, тако и као конкретна информација намењена локалној јавности.

ПЛАН ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ И ПРУЖАЊА УСЛУГА

За набавку књига наменски опредељена средства буџета општине у 2023. год. су 950.000 динара .

Завичајна збирка ће се углавном попуњавати захваљујући «локалном обавезном примерку» текуће продукције и издања завичајних аутора, у складу са Законом о обавезном примерку (Сл. гласник бр. 52/11).

Инвентарисање и каталошка обрада библиотечко-информационе грађе обављаће се у складу са привављањем, по утврђеним међународним стандардима, уз унос у аутоматске базе података.

Све што Библиотека купи средствима буџета, или добије откупом, или у виду поклона уредно ће обрадити. Обрада библиотечке грађе је редовна делатност Библиотеке.

Средства за приступ систему (чланарина за COBISS улаз кошта 45 евра месечно) су обезбеђена, што значи да се на годишњем нивоу за четири улаза из буџета општине опредељује 270.000. дин.

На Завичајном одељењу инвентарисаће се грађа која то до сада није (визуелна грађа, филмови, мултимедије...) и каталошки ће се обрађивати дигитализовани материјал. У складу са обавезама које проистичу из примене Закона о заштити старе и ретке библиотечке грађе.

Библиотечке услуге – Јавна библиотека је установа културе чији је задатак да свим грађанима обезбеди услуге приступа и коришћења различитих извора информација, у циљу задовољавања њихових културних, информационих, научних, образовних и рекреативних потреба. Извори информација подједнако су доступни свим грађанима без обзира на расу, националност, старосно доба, пол, веру, језик, инвалидност, економски и радни статус и образовни ниво. Библиотека омогућава приступ библиотечко-информационој грађи и информационим изворима; даје информације о библиотечко-информационој грађи; помаже корисницима при избору и коришћењу библиотечко-информационе грађе, информационих инструмената и извора; води документацију и статистику о библиотечко-информационој грађи и корисницима; омогућава позајмице библиотечко-информационе грађе и проток информација; набавља, стручно обрађује, чува и штити библиотечко-информациону грађу; организује различите културно-образовне програме и издавачку делатност. Различитим облицима деловања подстиче код свих категорија становништва, почев од предшколског узраста, коришћење библиотеке и библиотечко-информационе грађе.

Квалитетном набавком, презентацијом књига и часописа из фондова, сарадњом са најразличитијим институцијама и организацијама из локалне средине, активним присуством на локалним медијима и на „интернет небу“ планирамо повећање броја корисника.

У раду са корисницима поштоваће се утврђени стандарди који важе за јавне библиотеке, као и Правилник библиотеке Алексинац о коришћењу библиотечке грађе.

Јавна културно-образовна делатност прати актуелне токове културе и образовања и издавачку продукцију и у 2023. години. Библиотека планира да организује своје традиционалне активности, представљања књига и часописа и књижевна дружења, предавања и трибине, изложбе и друге културноуметничке програме, издавачку делатност. Значајни датуми

- Дан библиотеке (24. мај),
- Национални дан књиге (28. фебруар),

- поводом Светског дана књиге за децу (2. април) и Светског дана књиге и ауторских права (23. април) – 1 књиж. вече – писац за децу или одрасле
- Дечју недељу (почетак октобра) – 1 књиж. вече – писац за децу; радионице у организацији библиотекара дечјег одељења
- Месец књиге (октобар-новембар) – 1 књиж. вече и предавање
- Вече читалаца (новембар) – 1 књиж. вече и предавање
- Дан библиотекара Србије (14. децембар).

За књижевна представљања и различите културно-уметничке програме предавања, трибине и радионице финансијским планом опредељено је 490.000 дин.

У циљу афирмације читања на Дечјем одељењу, и то читања као забавне и интелектуалне делатности и даље ће се одвијати разноврсни забавно-образовни програми. У сарадњи са школама биће организоване презентације фондова Библиотеке, јавни часови активне наставе, сусрети литерарних секција и креативне радионице. Као и претходних година, организоваће се у сарадњи са наставницима и школским библиотекарица манифестација „Читалићи“. Наставиће се серијали радионица, трибина и предавања.

Заштита библиотечке грађе: Репарација оштећених књига обављаће се, као и до сада у књиговезници библиотеке. Наставиће се и посао дигитализовања као облик заштите и презентације некњижне грађе.

Завичајна збирка

Члан 6. став 5. Закона каже да се у Библиотеци може, поред основног фонда, формирати и завичајна збирка. Завичајна збирка је изузетно важна за очување идентитета локалне заједнице, за очување идентитета општине Алексинац. Циљ ове активности је подржавање етничке, културне, језичке и верске различитости културног идентитета, укључивање становништва у формирање „колективног памћења“ преточеног у дигиталне изворе који су доступни свима.

Активности:

- а) Физичка обрада некњижне грађе и инвентарисање
- б) Каталогска обрада и класификација по међународним стандардима за библиографски опис
- в) Дигитализација грађе која подразумева спровођење према важећим међународним и националним упутствима, у сарадњи с Народном библиотеком Србије и Библиотеком Матице српске, уколико се у нашој завичајној збирци налази изузетно вредна завичајна грађа. Такође, процес дигитализације мора бити усклађен са важећим законима о ауторским и сродним правима.
- г) Популарисање завичајне збирке, завичаја и завичајних стваралаца
  - организовањем тематских изложби,
  - презентацијом делова завичајне збирке,
  - организовањем јавних трибина с учесницима из и изван завичаја на завичајне теме,
- д) Узајамна сарадња с другим институцијама и појединцима
  - локална самоуправа,
  - медији,
  - школе,
  - културни центри,
  - архиве...

За реализацију ове активности неопходна су:

- 1.Опрема и техника
- 2.Стручна и референтна литература

ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

Организација рада у Библиотеци подељена је на следеће активности и услуге:

Одељење за одрасле

Дечје одељење

Одељење обраде

Завичајно одељење

Медијатека

Огранци : Алексиначки Рудник, Житковац, Тешица,

Библиобус

Одељење за одрасле

Ово одељење, има обиман рад са корисницима, што подразумева учлањење у библиотеку, давање стручне помоћи око избора књига, попуњавање фонда, смештај књижне грађе, давање стручних информација и бројне друге активности, а све у интересу наших корисника. Комплетан књижни фонд на позајмном одељењу, увек је на располагању корисницима, што захтева свакодневне послове контроле и сређивања књига на полицама.

Као и сваке године, тако и 2023.године планирамо посету Међународном сајму књига у Београду, на којем ћемо набавити нова и актуелна издања и на тај начин обогатити наш књижни фонд.

Дечје одељење

Кориснике овог одељења можемо сврстати у више категорија, у зависности од узраста. Наши корисници су деца предшколског узраста, прваци, ученици нижих и виших разреда основне школе. Такође корисници библиотечких услуга на дечјем одељењу су и тинејџери – средњошколци.

План рада за 2023. годину обухвата активности које организујемо у сарадњи са основним школама у нашој општини, као и сарадња са Предшколском установом "Лане".

Рад на дечјем одељењу прати дружење кроз креативне радионице:

Радионица креативног писања „Српски лако“ и „Школица шаха“ биће организоване током године .

Сусрети са писцима и песницима за децу су активност коју планирамо у 2023. години. Организовање књижевних сусрета деце и писаца у нашој библиотеци али и у школским и другим срединама промотивно ће утицати на однос малих корисника према библиотеци, читању и образовању.

Посебна ангажованост одељења очекује се током завршне манифестације „Дечије недеље“.

Одељење обраде

Обрада библиотечког материјала ради се у систему COBISS (Кооперативни on line библиографски систем и сервис).

Наредне године наставићемо обраду књига из постојећих фондова које нису унете у базу COBISS и наставити континуирани упис нових наслова.

Завичајно одељење

Завичајно одељење, као сасвим специфичан сегмент сваке библиотеке, који због комплексности и разнолике лепезе деловања зову и „библиотеком у библиотеци“, треба сачувати пуну посвећеност, да би се ажурирали заостаци из претходног периода.

У том смислу, а у складу са документима који регулишу рад овог сектора, главни правци рада у 2023. години тицаће се почетак монографских публикација овог фонда у Cobiss базу, као програмског приоритета.

Приоритет су, такође, основни и стални послови овог одељења, који се тичу набавке, сакупљања и комплетирања свих врста завичајне грађе, обављање свих стручних послова из домена обраде, смештаја, чувања, дигитализације и давања на коришћење, на једној, и њен истраживачко-информациони и културолошко јавни третман и презентовање, на другој страни.

Пројекти

У оквиру програмских активности реализоваће се два пројекта. „Знамените Алексинчанке и Алексинчани“ и „ Дигитални хербаријум“ Завичајног одељења уз сарадњу предметних наставника-

БИБЛИОБУС

Покретна библиотечка служба функционише у више од 40 села општине Алексинац и има око 650 корисника. Сама реализација пројекта је веома успешна и даје видне резултате у протеклом периоду.

Огранци

Када се говори о целокупној мрежи библиотека у Србији, треба нагласити да је она у градским срединама у потпуности развијена, а становништву су на располагању сви типови библиотека, које могу да задовоље њихове најразличитије културне, образовне, професионалне, научноистраживачке, забавне и друге потребе. Проблем недовољно развијене мреже библиотека и немогућност да се задовоље све потребе корисника, намеће се у руралним срединама, нарочито, у мањим сеоским насељима, у којима нема јавних, а често ни школских библиотека. Остали типови библиотека, у складу са својом наменом, ионако нису заступљени у малим, руралним насељима. У Србији укупно има 326 сеоских библиотека. Под појмом сеоска библиотека подразумевани су огранци јавних библиотека и месне библиотеке у насељима изван општинских центара.

Када је у питању библиотека „Вук Караџић“ Алексинац, осим БИБЛИОБУС-а који задовољава потребе наших најмлађих корисника на селу, огранцима у Житковцу Алексиначком Руднику и Тешици успели смо да својим корисницима пружимо задовољавајуће услуге.

Алексинац

13.12.2022.године

